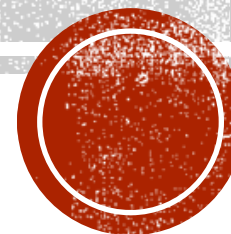
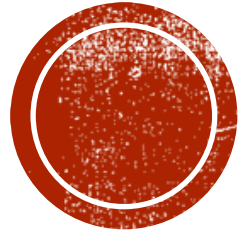

ZÁKLADY SOUKROMÉHO PRÁVA

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

Soukromé právo chrání:

- důstojnost a svobodu člověka
- jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých
- takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,
- b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,
- c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,
- e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a
- f) nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží.

DALŠÍ ZÁSADY

- Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.
- Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.
- Zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.
- Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“).

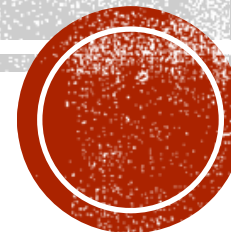
SVÉPOMOC

- Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.
- Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené.
- Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.

PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA

Osoby

DĚLENÍ OSOB

Fyzické osoby

- Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu.

Právnícké osoby

- Právnícká osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná.

POTŘEBA ROZLIŠOVAT

Právní osobnost

- způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.

Svéprávnost

- Způsobilost nabývat práva a povinnosti vlastním právním jednáním

SPECIÁLNÍ KATEGORIE

Osoba blízká

- je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní.

Počaté dítě

- Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

ZVÍŘE

- Nemá osobnost ani svéprávnost
- Není věcí v pravém slova smyslu
- Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

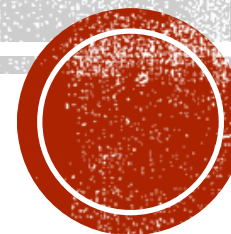

OTÁZKY SPOJENÉ S NEZLETILÝMI

- Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.
- Pokud nestačí rozumová vyspělost – pouze se souhlasem zákonného zástupce
- Postačí souhlas pouze jednoho zástupce. Pokud si dva zástupci odporují, nepřihlíží se ani k jednomu z nich

OCHRANA OSOBNOSTI ČLOVĚKA

OBEČNÁ USTANOVENÍ

- Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
- Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
- Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
- Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

PODOBA A SOUKROMÍ

- Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.
- Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit.

PRÁVO NA TĚLESNOU INTEGRITU

- Člověk je nedotknutelný.
- Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka.
- Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích.
- Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu;

ZÁSAH DO INTEGRITY

- Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku.
- Vysvětlení je řádně podáno,
  - lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku
  - včetně očekávaných následků i
  - možných nebezpečí pro své zdraví,
  - jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

ODVOLÁNÍ SOUHLASU

- Udělený souhlas může být odvolán v jakékoli formě, i když se pro udělení souhlasu vyžaduje písemná forma.

PÍSEMNÁ FORMA SOUHLASU

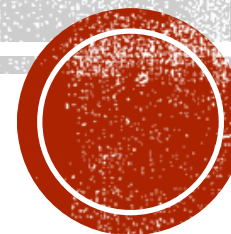
Souhlas k zásahu do integrity člověka vyžaduje písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.

Písemnou formu vyžaduje i souhlas k

- **a)** lékařskému pokusu na člověku, nebo
- **b)** zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

PRÁVNICKÉ OSOBY

DĚLENÍ OSOB

Fyzické osoby

- Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu.

Právnícké osoby

- Právnícká osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

- Ustanovení
  - lze ustavit zakladatelským právním jednáním,
  - zákonem,
  - rozhodnutím orgánu veřejné moci
- Právnícká osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- Orgány
  - Závisí od typu osoby
  - Jednatel, Ředitel, Předseda představenstva?

JEDNÁNÍ ZA PRÁVNICKOU OSOBU

- Mělo by být patrné z obchodního rejstříku
- Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.

TYPY PRÁVNICKÝCH OSOB

Obchodní Korporace

- v.o.s.
- k.s.
- s.r.o.
- a.s.
- družstvo

Korporace občanské společnosti

- Spolek
- Ústav

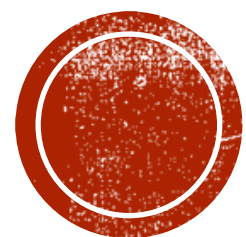
Veřejnoprávní korporace

- Stát
- Kraje
- Obce

Další PO

- Církev
- Vysoké školy
- Samosprávy
- ČT, Čro .....

VLASTNICTVÍ

Absolutní majetkové právo

VLASTNICTVÍ

- Absolutní věcné právo - Působí proti všem
- Předmětem vlastnictví může být:
  - Věc hmotná
  - Věc nehmotná
- Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.
- Vlastníku se zakazuje nad míru přiměřenou poměrům závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit.

VĚCI

- Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.
- Věci hmotné
  - ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu.
  - Movité, nemovité
  - Také ovladatelné přírodní síly
- Věci nehmotné
  - práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.
  - Pohledávky a duševní vlastnictví
- Věci Zastupitelné vs. Nezastupitelné
  - 50 g zlata vs. 50 gramový snubní prstýnek

NABYTÍ VLASTNICTVÍ

Privlastnění	Věc bez vlastníka
Přirozený přírůstek	Plody, naplaveniny
Umělý přírůstek	Zpracování, smísení, stavba
Vydržení	3 roky movitosti 10 let nemovitosti
Převod vlastnického práva	Movitá věc/Nemovitá věc Smlouvy – kupní, darovací
Rozhodnutí orgánu veřejné moci	Soudní rozhodnutí

SPOLUVLASTNICTVÍ

- Každý spoluvlastník má právo k celé věci.
- Každý ze spoluvlastníků je úplným vlastníkem svého podílu.
- Při rozhodování o společné věci se hlasy spoluvlastníků počítají podle velikosti jejich podílů.
- Každý ze spoluvlastníků může kdykoli žádat o své oddělení ze spoluvlastnictví,
- Není-li rozdělení společné věci dobře možné, přikáže ji soud za přiměřenou náhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům.

ZÁSTAVNÍ PRÁVO

- zajištění dluhu zástavním právem vznikne věřiteli oprávnění, nesplní-li dlužník dluh řádně a včas, uspokojit se z výtěžku zpeněžení zástavy
- zástavou může být každá věc, s níž lze obchodovat.
- Zřizuje se smlouvou, nelze vzít do zástavy nuceně
  - Neplést se zadržovacím právem
- Výkon práva
  - Obvykle zpeněžením v dražbě
- Zástavní právo zaniká se zajištěným dluhem

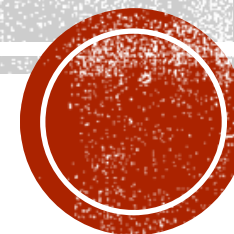

VLASTNICTVÍ VE ZDRAVOTNÍ PÉČI

- Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci.
- Nelze s nimi obchodovat, nelze se soudit o jejich vydání
  - Lze použít k Vědu a Výzkum pouze se souhlasem
  - Jinak nakládání pouze v režimu stanovených zvláštními předpisy

SMLUVNÍ PRÁVO

ZÁVAZEK

- Závazkový vztah
  - Dlužník má dluh
  - Věřitel má pohledávku
- Závazek vzniká:
  - ze smlouvy,
  - z protiprávního činu,
  - nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá.
- Ze závazku je dlužník povinen něco dát, něco konat, něčeho se zdržet nebo něco strpět a věřitel je oprávněn to od něho požadovat.

SMLOUVA

- Smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.
- Smlouva je uzavřena, jakmile si strany ujednaly její obsah.
- V mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah.

K UZAVŘENÍ SMLOUVY JE POTŘEBA

Návrh

- musí být zřejmé, že ten, kdo jej činí, má úmysl uzavřít určitou smlouvu s osobou, vůči níž nabídku činí.
- obsahuje **podstatné náležitosti** smlouvy tak, aby smlouva mohla být uzavřena jeho jednoduchým a nepodmíněným přijetím

Přijetí návrhu

- Projeví včas vůči navrhovateli souhlas.
- Nabídka učiněná ústně musí být přijata bezodkladně,
- Nabídka učiněná v písemné formě vůči nepřítomné osobě musí být přijata ve lhůtě uvedené v nabídce.
- Nabídka s výhradou je novým návrhem

PODSTATNÉ NÁLEŽITOSTI?

- Zákonná ustanovení upravující jednotlivé typy smluv se použijí na smlouvy, jejichž obsah zahrnuje podstatné náležitosti smlouvy stanovené v základním ustanovení pro každou z těchto smluv.
- Strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.

PODSTATNÉ NÁLEŽITOSTI

- Jsou to náležitosti jež vyplývají z konkrétního smluvního typu
- Například:
  - Darovací smlouvou dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci nebo se zavazuje obdarovanému věc bezplatně převést do vlastnictví a obdarovaný dar nebo nabídku přijímá.
  - Kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabýt vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.

SMLUVNÍ TYP

- Konkrétní typ smlouvy předvídaný občanským zákoníkem
- Upravuje „typové“ práva a povinnosti a použije se v případě, že se smluvní strany nedomluví jinak

PAMATUJTE SI ROZDÍL

Kogentní ustanovení

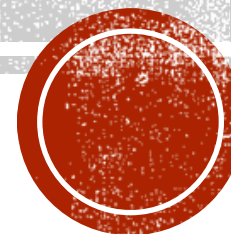
- Nelze se odlišit ani na základě dohody

Dispozitivní ustanovení

- Použije se v případě, že se smluvní strany nedomluví jinak

ZÁVAZKY Z DELIKTY

ZÁVAZEK Z DELIKTU

- Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
- Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

DALŠÍ PODROBNOSTI

- .... Přednáška o odpovědnosti

**DĚKUJI ZA
POZORNOST**

